Přepis

BEN LERNER

přeložil Petr Fantys

edice angloamerických autorů
ARGO

svazek 155

Přepis

BEN LERNER

Z anglického originálu *Transcription*, vydaného nakladatelstvím Farrar, Straus and Giroux v New Yorku roku 2026, přeložil a doslov napsal Petr Fantys.
Odpovědný redaktor Petr Onufer.
Korektury Marcela Blažková a Šárka Dohnalová.
Technický redaktor Milan Dorazil.
Ilustrace na obálce *unconductive trash* (Rudi Koval a Michal Pěchouček).
Grafická úprava a sazba Jana Vahalíková.
Vydalo nakladatelství Argo,
Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
argo@argo.cz, www.argo.cz,
roku 2026 jako svou 6227. publikaci.
Vytiskla tiskárna TNM Print.
První vydání.

ISBN 978-80-257-5125-1

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas
Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
Tel.: 226 519 383
E-mail: odbyt@kosmas.cz
www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví
www.kosmas.cz

Hotel Providence

Ve vlaku jsem usínal. Jel jsem udělat rozhovor s Thomasem, který právě oslavil devadesátiny. V ruce jsem držel jeho poslední knihu, ale mé sedadlo bylo obrácené proti směru jízdy, což mi čtení dost ztěžovalo. Když se snažím číst a dívám se nesprávným směrem – nebo, jak to vyjádřila má desetiletá dcera Eva loni v létě ve vlaku do Lublinu, když „koukám do minulosti" –, dělá se mi špatně od žaludku.

Zíral jsem z okna skrze sotva patrný odraz své tváře s rouškou. Přišlo mi, že stačí, abych vymyslel dobrou úvodní otázku, a rozhovor pak už bude jen volně plynout. Největší starost mi dělalo to, že se mi z nějakého důvodu nepodaří nahrát nás na telefon nebo že omylem ty nahrávky smažu, až se je budu snažit poslat do časopisu.

Odvrátil jsem oči od okna, abych napsal zprávu Mie: „Ráno bylo dost náročný."

„Ale dostali jsme ji tam," odpověděla téměř okamžitě, zřejmě ze svého počítače.

„Ale jen tak tak."

„Ale dostali. Eckert by řekl, že to máme považovat za ‚vítězství'."

„Jasně. Když ti ze školy zavolají, hned mi pošli info. Vždycky volají tobě."

„Jj. Ale podle mě už nezavolají. Fakt si myslím, že bude ok. Stejně už je skoro po vyučování."

Poslal jsem jí vztyčený palec. Dorazil muž ve staromódní čepici, aby zkontroloval jízdenky. Zvětšil jsem malý QR kód, on si ho naskenoval, načež jsem si strčil do uší sluchátka a začal poslouchat Thomasovu přednášku o překladu, kterou nahrál v roce 1973 v Paříži. Když vlak nabral rychlost, vyfotil jsem skrz svůj orouškovaný odraz v okně zimní postindustriální krajinu, ale poté co jsem si snímek prohlédl, jsem ho zase vymazal, zavřel jsem oči a koukal do minulosti. Před jedenapadesáti lety se můj mentor na chvíli odmlčel a nalil si vodu do sklenice. V sále kdosi dvakrát zakašlal.

Byl jsem v Paříži (jak jinak ještě ta nahrávka ovlivnila můj sen, netuším) a chtěl jsem vyzvednout Evu z nějaké budovy, což zřejmě byla její škola. Stál jsem před vysokým, zdobeným plotem z tepaného železa a čekal, až se otevře brána. Kolem mě postávali další rodiče a neustále si něco šeptali mezi sebou nebo do svých telefonů. Francouzsky sice neumím, ale bylo naprosto zjevné, že všichni jsou plní úzkosti. Zvedal se vítr. V dálce byly slyšet sirény. Podíval jsem se na telefon, ale žádné výstrahy se tam neobjevily.

Brána se otevřela a já jsem se začal drát dovnitř, abych se setkal se svou dcerou, ale jakási žena s šátkem na hlavě – snědá, krásná a důvěrně známá – mi přitiskla dlaň na hrudník a prohlásila, že to není možné. Pak mi došlo, že to, co jsem považoval za roztroušené skupinky rodičů, je ve skutečnosti fronta, kterou

jsem neúmyslně předběhl. Nejmíň tisíckrát jsem se omluvil a ustoupil stranou. Kolem mě se valili elegantně oblečení lidé a mumlali si cosi o mé nevychovanosti. Pokusil jsem se najít konec řady a vyděsilo mě, jak daleko se táhne ulicí.

Když jsem postupoval proti směru fronty, padla noc. Úplně jsem viděl, jak padá ze stromů. Vítr mě bombardoval listy, semeníky a smetím. Mezi zuby jsem měl nějakou drť, možná písek, a neustále jsem plival kolem sebe. Uvědomoval jsem si, že se ostatním rodičům naprosto oprávněně hnusím. Neměl jsem vůbec ponětí, kolik času uplynulo a jak dlouho už vlastně kráčím na konec té nekonečné fronty. Potom se z nesčetného množství kapes, včetně té mé, ozval vysoký, pronikavý skřípot. Dal jsem se do běhu a v zoufalé snaze dostat se ke své dceři jsem se od ní hnal někam pryč.

•••

Z nádraží do hotelu Providence to pěšky trvalo třináct minut. Ten hotel jsem si vybral na internetu víceméně náhodně. Měl čtyři hvězdičky, stál kolem dvou set dolarů za noc a ubytování platil časopis. Byly čtyři stupně nad nulou a polojasno. Pár měsíců před tím, než Thomas oslavil své devadesátiny, mi bylo devětačtyřicet. Ještě pořád jsem měl v uších sluchátka a poslouchal instrukce, kudy mám jít, i když jsem dobře věděl, jak se do hotelu dostat. Byly čtyři odpoledne, ale už se blížil soumrak a slunce stálo nízko nad obzorem.

Hotel Providence se nacházel na Mathewson Street naproti kostelu, který jsem znal a kde jsem kdysi viděl jednu divadelní hru (ve čtvrtém patře kostela byl experimentální „divadelní prostor“). Hned vedle hotelu stála jakási poliklinika. Před ní se poflakovala skupinka lidí, kouřili, dohadovali se, možná smlouvali. Dvě osoby (alespoň jsem měl za to, že rozeznávám dvě odlišná těla) spaly na chodníku ve složité spleti dek a kartonových krabic. Přes ulici, poblíž vchodu do kostela, jakási opilá žena bez bundy ječela na muže, který ji od sebe sice neústupně, ale poměrně jemně odstrkoval, zatímco ona se mu snažila nafackovat. Hotel měl nově opravenou fasádu a její novotou zářící vzhled ostře kontrastoval se starým kostelem, poliklinikou i holým životem na ulici.

Interiér hotelu byl nesmírně rozlehlý. Zaslechl jsem živou klavírní hudbu, ale po žádném klavíru nebylo nikde ani stopy. Napadlo mě, jestli si nemám nasadit roušku. Po přihlášení na recepci jsem dostal pokyn, abych se vydal halou kolem rozličných, vzájemně nesourodých pohovek, křesel a kamenných váz s umělými květinami, pak zahnul doleva a kolem nápisu fitness centrum došel až k výtahu, který mě pak doveze do mého pokoje ve čtvrtém patře. Ten, stejně jako všechno ostatní, byl přehnaně veliký: obrovská manželská postel, pohovka, rozměrný psací stůl. Jako pozornost pro mě připravili dvě plastové lahve s vodou dvou různých značek.

Otevřel jsem cestovní tašku, našel nabíječku, zastrčil ji do zásuvky, připojil telefon, zapnul televizi,

rozhrnul žaluzie, sedl si na postel a s pohledem upřeným z okna, z něhož byl vidět ten kostel, jsem jedním uchem poslouchal zprávy. Snažil jsem se vymyslet první otázku, která by se snad mohla týkat problematiky překladu, ale rozptylovala mě představa, že určitá verze mého já stále ještě sleduje divadelní hru, kterou kdysi nastudovali moji přátelé.

Došlo mi, že se zprávy přesunuly z Gazy do Paříže: štěnice v Paříži, další pohroma ohrožující lidstvo, což je možná trochu přehnané, ale přesto to má negativní vliv na turistický ruch. Slezl jsem z postele, odhrnul přikrývku a na bílém povlečení začal hledat rezavé stopy zaschlé krve. Pak jsem nadzvedl matraci a prozkoumal její spodní okraj. Obvykle se přenášejí oblečením nebo zavazadly, ale můžou je šířit i knihy a sny.

Eva už měla být doma z odpoledních kroužků, ale než jsem jí mohl zavolat, musel jsem se spojit s Thomasem a oznámit mu, že jsem dorazil a že se u něj objevím asi tak za hodinku. K tomu telefonátu jsem měl zvláštní nechuť. Nikdy jsme si totiž netelefonovali. Psali jsme si e-maily a jejich prostřednictvím jsme si domlouvali i mé nepříliš časté návštěvy. Proč jsem byl nervóznější ze setkání s jeho netělesným hlasem než z hodin, které strávím s jeho hlasem tělesným? „To by sis měl zapsat," promluvila mi v hlavě Eva. Má dcera mi často opakovala, že si své otázky mám zapisovat.

Ztlumil jsem televizi a nemotorně se nahrbil nad psacím stolem, abych mohl zavolat Thomasovi a současně si nabíjet telefon. Sdělil jsem mu, že už jsem

přijel, a pokud mu to nevadí, zanedlouho k němu dorazím. Ale no jistě, odpověděl, čekám tě, klidně si pak otevři sám. A prý má pro nás i něco k jídlu a pití. Vlezl jsem tedy do sprchy, kde jsem se pokoušel zformulovat nějakou otázku, a když jsem zase vyšel ven, byla už tma a průčelí kostela zežloutlo pouličním osvětlením. Oblékl jsem si to, v čem jsem přijel, a vypil jednu lahev vody, která v mých představách splývala s tou, z níž před padesáti lety v Paříži upíjel Thomas. Telefon jsem vypojil z nabíječky a přes FaceTime zavolal Mie, abych pozdravil Evu.

Ale vzala to přímo ona. Miino telefonní číslo bylo propojené s iPadem, který Eva používala, když to měla dovoleno. „Ahoj, tatíííí," ohlásila se klidným hlasem.

„Ahoj, broučku. Co děláš?" zeptal jsem se s úlevou.

„Hraju Ovocnýho nindžu."

„Jak se tam rozsekává jenom ovoce?"

„Jo jo. Máma vaří večeři a dovolila mi, že můžu hrát, dokud nebude hotová."

„Kde je Luna?" Luna byla zachráněná fenka, kterou jsme adoptovali na začátku pandemie.

Eva nastavila kameru iPadu tak, abych viděl bílého psa spícího na modré kožené pohovce. „Ahoj, Luníčko. Co tam děláš?" prohodil jsem k fence.

„Ona hlasy neslyší. Ani nedokáže rozeznat, co je na displeji," upozornila mě Eva.

„Proč si to myslíš?" Když neodpověděla, zeptal jsem se jí, jak to šlo ve škole.

„Jo, dobrý."

Přinutil jsem se počítat do deseti, jestli to náhodou nějak nerozvede, načež jsem poznamenal: „Ráno je pro mě často nejtěžší část z celýho dne. Ráno mi den často připadá úplně beznadějnej, ale jakmile se všechno rozběhne, je to v pohodě."

„Jasně," řekla a možná mě i poslouchala.

„Mám fakt příšernou úzkost z toho rozhovoru, co mě čeká," což jsem trochu přeháněl, abych z pocitu úzkosti udělal úplně běžnou záležitost.

„Zvládneš to skvěle," zacitovala mě Eva.

„Chceš vidět můj divnej hotelovej pokoj?"

„Musím ještě dát tenhle level."

„Jasně. Tak jo. Ještě ti zavolám a popřeju ti dobrou noc."

„Fajn. Slibuješ?"

„Jo."

„Dobře. Měj se." Okamžitě zazněl tón ukončeného hovoru.

Čistil jsem si zuby, ale umyvadlo pořádně neodtékalo. Na obličeji jsem měl trochu zubní pasty, tak jsem si ho umyl. Pak jsem hned sáhl po telefonu, který jsem předtím položil na malou ocelovou poličku na zrcadle. Načež jsem ho – netuším jak – shodil přímo do umyvadla.

•••

A zůstal pod vodou přibližně po dobu trvání téhle věty. Snažil jsem se ho usušit ručníkem, ale displej byl na několika místech popraskaný a voda prosákla

dovnitř; sledoval jsem, jak se pod sklem šíří jako roztok v rychlém antigenním testu. Displej na moje dotyky nereagoval, jen se na něm pod tlakem mého prstu tvořily lehce rozpité skvrny. Fotka Evy, Mii a Luny na tapetě domovské obrazovky se na okrajích měnila v jakousi abstrakci.

Vyběhl jsem z koupelny a udělal hroznou věc: připojil jsem ho zpátky do nabíječky, snad v dětinské naději, že ho elektřina vysuší. Když jsem kabel strčil do telefonu, na displeji se objevilo hlášení chyby (rozeznal jsem žlutý trojúhelník v šedém rámečku) a pak se telefon proměnil v černé zrcadlo. Držel jsem ho v dlani jako poraněné zvířátko a nesl ho zpátky do koupelny, kde jsem z nabíječky vyndal nástěnný fén.

Nakonec jsem to vzdal a koupelnu opustil. S přehřátým přístrojem v ruce jsem se posadil na postel, neustále mačkal boční tlačítko a modlil se za rozsvícené jablko. Nejpalčivějším problémem té chvíle bylo to, že nemám Thomase jak nahrát, protože jsem si s sebou nevzal notebook. Byl to v mém okolí jediný dospělý člověk bez chytrého telefonu, a že by měl nějaké jiné nahrávací zařízení, jsem si vůbec nedokázal představit. Podíval jsem se na budík na nočním stolku. Bylo 17:27. V Providence přece musí být nějaký Apple Store! Jenže já tu žil ještě dávno před iPhony. A k tomu, abych zjistil, jak svůj telefon nahradit, jsem nutně potřeboval právě svůj telefon.

Vyšel jsem z pokoje a nejdřív si přivolal výtah. Pak jsem ale prošel dveřmi s nápisem EXIT a seběhl dolů po betonovém schodišti osvětleném zářivkami. Když

jsem celý zpocený dorazil k recepci, zeptal jsem se té mladé ženy (nebyla to ta, která mě ubytovávala), jestli je ve městě nějaký Apple Store. Samozřejmě, odpověděla, v nákupním centru. Požádal jsem ji, jestli by mi nemohla zjistit otevírací dobu, a ona na mě nevěřícně zamrkala. Ukázal jsem jí svůj nefunkční telefon a sdělil jí, že mi spadl do umyvadla, ale bylo úplně jasné, že si myslí, že jsem ho upustil do záchodové mísy. Vytáhla svůj vlastní mobil, což byl Android, aby to vygooglovala. Měli otevřeno do osmi. Projela mnou vlna úlevy. Poprosil jsem ji, jestli můžu použít hotelový telefon (jeden stál přímo na pultu recepce), a ona že mám vytočit devítku. Přiložil jsem si k uchu sluchátko, z něhož jsem cítil nepříjemné teplo, a v tu chvíli mi došlo, že vlastně neznám Thomasovo telefonní číslo.

Zavěsil jsem a zeptal se té ženy, jestli někde nemají telefonní seznam, a ona prý že nemají. Pak jsem se zeptal, jestli tam není nějaký počítačový koutek pro hosty, a ona prý že není. Požádal jsem ji tedy, jestli bych opravdu na chviličku nemohl použít její počítač, abych našel jedno telefonní číslo, a ona prý že nemohl, protože ze svého „terminálu" nemá přístup k internetu. Nakonec jsem se otázal, jestli bych si na vteřinku nemohl půjčit její telefon a najít číslo, které nutně potřebuju, a ona se zatvářila vyděšeně, jako bych si hodlal zkoušet její brýle. Prosím, žadonil jsem.

Když jsem na jejím telefonu otevíral Google, představoval jsem si, jak Thomasovi oznamuju, že jsem si v hotelu udělal rychlotest, abych nic neponechal

náhodě – Thomas byl během první vlny hospitalizován –, a že výsledek je bohužel pozitivní. Do vyhledávače jsem naťukal celé jeho jméno a adresu, které jsem naštěstí znal, a spojení „telefonní číslo“, ale žádný odkaz – například na webové stránky realitních kanceláří nebo registry osob – kýžený výsledek nepřinesl. Zkusil jsem stránky Whitepages, ale sdělilo mi to, že nejdřív musím zaplatit.

Zanedlouho jsem už měl být u Thomase. Kdybych do toho obchodu vyrazil, aniž bych mu zavolal, přišel bych s takovým zpožděním, že by si o mě dělal starosti, nebo by se dokonce vyděsil. Jenže kdybych se u něj objevil a neměl ho čím nahrát, jak bych před ním svou přítomnost obhájil? Říct mu pravdu mi připadalo nemožné. Vždyť jsem se přece strašně bál, že to s tou technikou nějak zvorám, tak jak je možné, že jsem si od své ženy antropoložky nevypůjčil nějaké záložní nahrávací zařízení? V mé mysli mi jeden můj přítel básník, jenž se právě přeškoloval na psychoanalytika, našeptával, že mě cosi v mém nevědomí dohnalo k tomu, že to interview sabotuju.

Okamžitě jsem ho umlčel, té ženě poděkoval a vrátil jí mobil. Pak jsem se posadil do nadrozměrného kožené křesla vedle vázy s falešnými fialovými kosatci, které se jevily jako plastové, ale na dotek připomínaly hedvábí. Uděláš to přesně takhle, naváděl jsem sám sebe hlasem, který jako by vycházel zvenčí mé hlavy, z křesla kousek po mé pravici. Půjdeš k Thomasovi a řekneš mu, že sis tak nějak myslel, že si dneska večer jenom trochu popovídáte a mimo záznam proberete,

jak k tomu rozhovoru přistoupíte, a že pak dorazíš zítra před polednem, až budete připravení a pěkně odpočatí, a celé to nahrajete.

Provedl jsem čtyři soustředěné nádechy. Ano, to zní věrohodně. Druhý den ráno budu v Apple Store, hned jak otevřou, i když ranní otevírací dobu jsem už zapomněl. Z jedné dlouhé nahrávky by tak jako tak bylo víc stránek, než je nám časopis schopen poskytnout. Mimoděk jsem z kapsy vytáhl mobil, abych si k Thomasovi objednal nějaký odvoz.

•••

Otáčecí dveře mě vyplivly na chodník do chladného večerního vzduchu a moje ruka už zase sáhla po mrtvole telefonu. Za normálních okolností bych si v mapách spustil navigaci pro pěší trasu, i když cestu jsem znal velmi dobře. Telefon jsem kontroloval při každé změně situace – když jsem přecházel z jednoho prostoru do druhého, když jsem si sedal nebo vstával, když jsem se rozešel nebo naopak zastavil.

Od hotelu jsem se vydal na východ, pryč od lidí, kteří klábosili či spali před poliklinikou, načež jsem odbočil doleva na Weybosset Street kolem zářivě rudého neonového poutače providenského Centra scénických umění. Po Weybosset jsem kráčel dál na sever až ke Custom House, kde se ulice stáčí k Westminster Street, a ta třípatrová žulová budova v italském stylu mi připomněla, že se mám poohlédnout po nedalekém baru Custom House Tavern, kam

jsem jako student chodil popíjet a kde jsem na silvestra roku 1999 v rámci pátečních „open mike“ slyšel jednoho postaršího štamgasta zpívat pomalou, hlubokou, a cappella verzi písničky „Two Out of Three Ain't Bad“ od Meat Loafa. Víc než dvacet let nato, když jsme s Miou docházeli na párovou terapii a terapeut nás požádal, abychom si vzpomněli, co nás na vysoké svedlo dohromady, se Mia zmínila o tom, jak ji dojalo, že mě během naší údajně první schůzky viděla při vystoupení toho chlapa plakat. (Nebylo mi zrovna příjemné, že nedokázala přijít s něčím jiným.) Ten bar už určitě zavřeli. Nebýt toho zpěváka, Eva by možná neexistovala. Písně jsou nástrojem osudu.

Eva: jak teď splním svůj slib a popřeju jí přes FaceTime dobrou noc? Přecházel jsem řeku Providence po jednom z cihlových mostů pro pěší a vnímal dozvuky zoufalství ze svého snu. Můžu jim zavolat z Thomasovy pevné linky, protože naštěstí znám Miino číslo, což bylo jediné aktivní telefonní číslo, které jsem uměl nazpaměť – to druhé byl telefon domů, který jsem si pamatoval z dětství. (Eva bude pořád dokola a do nejmenších podrobností chtít slyšet, jak jsem utopil telefon. Jako každé dítě, které jsem znal, toužila po mobilu a trvala na tom, že ho dostane, až jí za pár měsíců bude jedenáct.) Thomas a Eva – jediní dva lidé, které jsem miloval a kteří kromě těch, co už byli mrtví, neměli chytré telefony.

Jak jsem ale stoupal po College Street kolem válečných památníků a soudních budov, realita Evy se mi